

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економічної теорії та економічних методів управління

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Пантелеймонов А. В.

“ _____ ” _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Мікроекономічний аналіз

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань _____ Економіка та підприємництво _____

спеціальність _____ 6.030501 Економічна теорія _____

вид дисципліни _____ Обов’язкова _____

факультет _____ Економічний _____

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету

“22” червня 2018 року, протокол № 7

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Мірясов Ю.О., к. е. н., доцент кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Протокол від “01” червня 2018 року № 10

Завідувач кафедри економічної теорії та економічних методів управління

(підпис)

Гриценко А.А.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії економічного факультету

(підпис)

Євтушенко В.А.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Мікроекономічний аналіз” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності (напряму) Економічна теорія

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є поглиблення у студентів спеціальності «Економічна теорія» уявлень про мікроекономічні умови функціонування бізнесу та домогосподарств, закріплення знань про апарат сучасних економічних досліджень, оволодіння інструментарієм мікроекономічного аналізу для наступного використання в дослідницькій роботі.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Завданням дисципліни є поглиблення уявлень про мікроекономічні закономірності взаємодії суб'єктів економіки, розвиток вміння аналізувати господарські рішення засобами мікроекономіки; розробка навичок самостійного аналізу та оцінки умов мікроекономічного середовища; підготовка до використання в дослідницькій роботі засобів мікроекономічного аналізу.

1.3. Кількість кредитів – 6 кредити ECTS.

1.4. Загальна кількість годин - 180 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<u>Нормативна</u> / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
7-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота, у тому числі	
116 год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- основні принципи та закони, що лежать в основі аналізу поведінки суб'єктів мікроекономіки;
- основні етапи становлення мікроекономічного аналізу та їх особливості та характерні риси;
- відмінності в методології та використанні методів мікроаналізу у основних представників неокласичної теорії;
- логіку побудови основних моделей мікроекономічного аналізу, їх економічну інтерпретацію;
- які методи обчислень використовуються при побудові основних моделей мікроекономіки

вміти:

- аналізувати господарські рішення засобами мікроекономіки
- застосовувати необхідні математичні розрахункові методи для побудови мікроекономічних моделей та їх подальшого аналізу;
- пояснювати та робити необхідні висновки, досліджуючи статистичні та динамічні мікроекономічні моделі.
- застосовувати інструментарій та методологію мікроекономічного аналізу у проведенні власної наукових досліджень

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Логіка розвитку мікроаналізу та його методології.

Тема 1. Основи мікроаналізу: принципи та методи дослідження.

Зміст. Класична теорія, маржиналізм та неокласика. Основні принципи та методологія маржиналізму. Основні принципи та методологія неокласики. Граничні величини. Економічна статика та рівновага. Функціональний аналіз.

Тема 2. Логіка становлення мікроаналізу: маржиналізм.

Зміст. Засновники маржиналізму та їх проблематика. Австрійська школа. Корисність та її визначення. Кардіналізм. Гранична корисність та гранична продуктивність. Англійська школа маржиналізму. Ординалізм. Теорія граничного виробництва та теорія обміну Джевонса. Криві байдужості та контракти Еджуорта.

Тема 3. Логіка становлення мікроаналізу: неокласична парадигма.

Зміст Лозанська школа маржиналізму. Загальна економічна рівновага. Парето оптимум. Гранична продуктивність Кларка. Економічна динаміка. Основна проблематика Маршала: теорія споживання та виробництва.

Тема 4. Величини та показники мікроекономіки. Методи їх аналізу.

Зміст. Абсолютні та відносні показники. Середні та граничні величини, їх зв'язок. Рівноважні та оптимізаційні моделі. Функціональність та економічні функції. Диференціювання. Похідні та середні величини, їх економічна сутність. Рівняння Лагранжа.

Розділ 2. Моделювання поведінки економічних суб'єктів та їх взаємодії

Тема 1. Теорія споживання. Моделювання поведінки споживача.

Зміст. Функція корисності та її властивості. Обмеження споживача. Ефект доходу та ефект заміщення за Слуцьким та Хіксом. Компенсаційна та еквівалентна зміна доходу та надлишки споживача. Виявлення споживацьких переваг. Ринковий попит та еластичність.

Тема 2. Теорія виробництва. Виробнича функція та моделі поведінки фірми.

Зміст. Виробнича функція та технологічна ефективність виробництва. Витрати та функція витрат. Ізокванта. Ізокоста. Мінімізація витрат та максимізація прибутку. Функція пропозиції та надлишки виробника.

Тема 3. Ціноутворення на конкурентних ринках.

Зміст Галузева рівновага та її види. Павутино образна модель ціноутворення. Ринкова ціна та витрати у короткостроковому періоді. Ціноутворення у довгостроковому періоді.

Тема 4. Ціноутворення в умовах недосконалої конкуренції.

Зміст Економічний прибуток. Ціна максимізації прибутку. Монополія і цінова дискримінація. Відсутність функції пропозиції. Олігополія на ринку гомогенного та гетерогенного блага. Моделі олігополії.

Тема 5. Ціноутворення на ринках факторів виробництва.

Зміст Попит та пропозиція факторів. Ринки факторів. Прокатна ціна фактору виробництва. Функціональний розподіл результатів виробництва. Дисконтування. Капітальна ціна фактору.

Тема 6. Загальна економічна рівновага та суспільний добробут.

Зміст Ціни часткової рівноваги. Моделювання загальної рівноваги. Конкурентна рівновага та суспільний добробут. Перша теорія суспільного добробуту. Друга теорема суспільного добробуту.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Логіка розвитку мікроаналізу та його методології.												
Разом за розділом 1	80	12	12			56						
Розділ 2. Моделювання поведінки економічних суб'єктів та їх взаємодії												
Разом за розділом 2	100	20	20			60						
Усього годин	180	32	32			116						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні принципи і методи маржиналізму та неокласики	2
2	Маржиналізм, методологія та спрямованість досліджень	4
3	Неокласичні теорії: предмет та методологія	4
4	Величини та розрахунки в мікроаналізі. Методи диференційного обчислення.	2
5	Модель рівноваги споживача. Поведінка в умовах невизначеності	4
6	Виробнича функція. Мінімізація витрат та максимізація прибутку.	4
7	Ціна, витрати та прибуток в умовах конкуренції.	2
8	Ціна, витрати та прибуток в умовах недосконалої конкуренції.	4
9	Ціноутворення на факторних ринках	2
10	Модель загальної рівноваги. Ефективність та суспільний добробут	4
	Усього	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Порівняння методології досліджень неокласики та маржиналізму.	8
2	Перші концепції маржиналізму.	8
3.	Основні теорії і методи періоду розвитку маржиналізму.	6
4	Формування неокласичного напрямку.	6
5	Методологія аналізу і головні ідеї А.Маршала.	8
6	Математичні методи в економіці.	8
7	Корисність та вибір споживача.	6
8	Виявлені вподобання споживача.	8
9	Рівняння Слуцького	8
10	Міжчасовий вибір.	6
11	Максимізація прибутку та мінімізація витрат фірми.	8
12	Пропозиція фірми та пропозиція галузі.	8
13	Поведінка монополії.	6
14	Стратегії олігополії.	8
15	Обмін та загальна рівновага.	8
16	Економічна теорія добробуту.	6
	Усього	116

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання включають в себе розрахункові завдання відповідно до теми, що розглядається. Виконуються як самостійно так і на практичних заняттях

7. Методи контролю

Контроль та оцінювання за даною дисципліною включає 1) поточний контроль знань, 2) проміжний контроль після закінчення розділів курсу, 3) іспит.

Поточний контроль знань здійснюється під час семінарських занять і враховує індивідуальні відповіді, рішення завдань, виступу з доповіддю.

Проміжний контроль після закінчення кожного розділу дисципліни є письмовою роботою студента, яка охоплює вже вивчений матеріал. Він складається з тестових питань закритої форми з одним варіантом відповіді та розрахункового завдання.

Екзамен охоплює весь матеріал курсу, що було вивчено.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1 (20 балів)				Розділ 2 (30 балів)						50	50	100
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	T6			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Автономов В. С. Модель человека в экономической науке. — СПб.: Экономическая школа, 1998.
2. Вэриан Х. Р. Микроэкономика. Промежуточный уровень. Современный подход. / Пер. с англ. — М.: ЮНИТИ, 1997.
3. Гальперин В. М., Игнатъев С. М., Моргунов В. И. Микроэкономика: В 2-х т. — СПб.: Экономическая школа, 1997.
4. Малахова Н.Б. Микроэкономический анализ. Учебное пособие. – Харьков.: ИД «ИНЖЕК», 2010.
5. Пиндайк Р. С., Рубинфельд Д. Л. Микроэкономика: В 2-х т. / Пер. с англ. — М.: Дело, 2000.
6. 50 лекций по микроэкономике: В 2-х т. — СПб.: Экономическая школа, 2000.
7. Хайман Д. Н. Современная микроэкономика: анализ и применение: В 2-х т. / Пер. с англ. — М.: Финансы и статистика, 1992.

Допоміжна література

1. Ватник П. А. Равенство Слуцкого и смежные вопросы // Экономическая школа, вып. 5, 1999. — С. 25–33.
2. Тироль Ж. Рынки и рыночная власть: Теория организации промышленности: В 2-х т. / Пер. с англ. — СПб.: Экономическая школа, 2000.
3. Томпсон А., Формби Дж. Экономика фирмы. М., 1998.
4. Франк Р. Х. Микроэкономика и поведение./ Пер. с англ. — М.: ИНФРА-М, 2000.
5. Чеканский А.Н., Фролова Н.Л. Теория поведения потребителей и рыночный спрос. М. 1996.

6. Katzner D. W. An introduction to the economic theory of market behavior: Microeconomics from a Walrasian perspective. — Cheltenham, Northampton: Edward Elgar, 2006.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Ватник П. А. Теория риска. — <http://sei.e-stile.ru/page33>

Тарасевич Л.С., Гальперин В.М. 50 лекций по микроэкономике - <http://50.economicus.ru>